

Kultur 365

Rapport från verksamheten 2017

Kultur 365

- ett samarbete mellan Kultur- och fritidskontoret och Social- och omsorgskontoret.

Kultur 365 har under 2017 fortsatt arbeta med ett brett och varierande utbud med aktiviteter för seniorer. Kultur 365 har tagit till sig nya förslag från äldre och personal om att skapa både kontinuitet och överraskningar i utbudet av aktiviteter. Kultur i vardag och till fest.

Målet med verksamheten är att skapa nya perspektiv och synsätt på aktivitet, social tillvaro och kulturellt tänkande för seniorer i Södertälje kommun. Samarbetet inleddes 2002 och 2016 tecknades ett nytt avtal för 2017-2019. Kultur och fritid och social- och omsorgskontoret har gjort en överenskommelse om vilka resurser som respektive kontor ställer till förfogande.

Enligt äldreomsorgens nationella värdegrund ska vård- och omsorgsarbete präglas av trygga boendeförhållanden och en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Värdegrunden stödjer den enskildes rätt till självbestämmande och integritet. Regeringens uppdrag till Kulturrådet har syftat till att främja äldre människors delaktighet i kulturlivet genom kulturupplevelser och eget skapande i gemenskap med andra. Med delaktighet menas att individer ur målgruppen äldre ska delta som utförare eller genom en egen upplevelse i aktiviteter baserade på ett brett kulturbegrepp.

Kultur 365 har under 2017 genomfört 514 aktiviteter där totalt 11040 personer har deltagit.

Verksamhetens organisation 2017

Under 2017 bestod styrgruppen av Staffan Jonsson, Kultur- och fritidschef och Catherine Persson, Resultatombudschef för Vård- och omsorgsboende samt hälso- och sjukvårdsenheten. Fr.o.m. september 2017 tog Jenny Eriksson, Chef funktionsnedsättningsområdet och äldreomsorg över efter Catherine Persson.

Kultur 365 leds av Lars Ahlin, Kulturmäklare på 100 %. Anställda som PlaymÅkers är Sandra Karlung på 100 % och Joel Holm på 100 %

Aktivitetsutvecklare

På varje enhet inom äldreomsorgen finns utsedda aktivitetsutvecklare som fungerar som referensgrupp för Kultur 365. I aktivitetsutvecklarens roll ingår *”Att utveckla aktivitetsformer och aktiviteter på sin enhet. Att informera, inspirera och vägleda övrig personal på enheten.”* Vi arbetar även tillsammans med utvärdering och tester av nya aktiviteter och material i verksamheterna, där våra äldre tillsammans med aktivitetsutvecklare ger sina synpunkter och informerar om sina upplevelser. I december 2017 fanns det 35 aktivitetsutvecklare. Under året har 6 aktivitetsutvecklar möten genomförts där vi utbyter tips, information och planerar kommande aktiviteter.

För att inspirera och väcka nya idéer hos personalen bjöd vi in ett flertal föreläsare till årets möten: Diakonassistenten Janna Sundström från Svenska Kyrkan, Grafikens hus, Anita Hjelm från Film Stockholm och Konsthallen i Södertälje.

Under året köpte Kultur 365 in inspirationshäfte från utbildningen *”Mötas i musik”* från Svenskt Demenscentrum. Dessa häften har alla aktivitetsutvecklare fått för att få mer kunskap om hur man kan arbeta med musik och äldre med demenssjukdom.

Med hjälp av aktivitetsutvecklarna genomfördes även ett projekt där äldre på boenden och dagverksamheter fick göra sin egen *”Bucket list”*. En lista där den äldre kunde skriva ner saker som man vill se och göra. Syftet med detta projekt var att få en uppfattning om önskemål på aktiviteter och utflykter som i många fall går att genomföra med hjälp av personal och Kultur 365.

Verksamheten 2017

Kära hjärtanes

Den 14 februari infaller *”Alla hjärtans dag”* och Kultur 365 ville lyfta denna dag för en bättre kontakt mellan barn och äldre i Södertälje. För tredje året i rad ordnade vi så att barn från förskolor och skolor i Södertälje kunde skicka ett vykort med en målning till alla våra äldre som har omsorg i Södertälje.

Pubbrunda

Under januari besökte Kultur 365 sex olika vård- och omsorgsboenden med vår egen mobila pub. En miljö byggdes upp i boendets samlingsal med bardisk, dartspele och biljard. De äldre hade möjlighet att inhandla dryck, sjunga allsång och ta sig en svängom på dansgolvet. Pubrundan var en fortsättning på en lyckad turné som påbörjades under hösten 2016.¹

¹ Svt:s reportage om Kultur 365:s Pub:

Utflykt till Marcus Wallenberg-hallen

Många äldre som bor på äldreboenden i Södertälje har arbetat eller haft anhörig som har arbetat på Scania. Därför anordnade Kultur 365 en utflykt den 4 maj till Marcus Wallenberghallen, Scanias besökscentrum med fordonsmuseum. 60 personer följde med på utflykten och fick under dagen en guidad tur genom museet och fika i Scanias café som Scania bjöd på.

Make it up

Mellan 7 och 18 augusti var Kultur 365 ut på turné med kulturaktiviteter för unga och äldre i Södertäljes alla bostadsområden. Musikproduktion, teater, nagelstudio, målarverkstad, talangjakt och film med Greenscreen var några av aktiviteterna som erbjöds för besökarna. Make it up var ett kreativt samarbete med Livet Bitch!, Mezzopotelge, Täljerevyn och Södertälje Teateramatörer. Make it up finansierades av ett statligt bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor för sommaraktiviteter för barn och unga .

Som avslutning på turnén deltog Make it up på Södertäljefestivalen den 27 augusti. På scenen visades unga talanger inom sång, musik och teater och pris delades ut till vinnarna av sommarens talangjakt.

Folkparksdag Nykvarn

Den 21 augusti anordnade Kultur 365 en Folkparksdagen i Nykvarns Folkets park. En heldag med dans, livemusik av dansbandet "Edwings" och estradören Gustav Gälsing, chokladhjul, tombola, minigolf, pilkastning och fika. Arrangemanget riktade sig till äldre i Södertälje och Nykvarn. Ett samarbete med Nykvarns kommun.

Camp 65+

Den 1 september bjöd Kultur 365 in till en aktivitetsdag på Södertälje IP. Stavgång, frigörande dans, Seniorcore och tipsrunda var några av aktiviteterna som besökarna kunde testa. På plats var även Malin Ewerlöf som visade löparteknik och ett flertal utställare.

Försvinnandet

Kultur 365 och Anhörigstöd i Södertälje kommun bjöd in anhöriga och personal från äldreomsorgen till en kväll med föreställningen "Försvinnandet". Ett familjedrama om vad som händer när Alzheimers sjukdom drabbar en i familjen, och när tillvaron inte längre är som den en gång var. "Försvinnandet" var en produktion från Riksteatern i samarbete med Dalateatern.

Bjällerklang

Kultur 365 bjöd för fjärde året i rad på julfirande för äldre i Södertälje. 2017 kallade vi denna dag Bjällerklang, fylld med allt vad julen kan erbjuda. Fokus i år var på besök av förskolebarn, där vi

tillsammans sjöng julsånger, dansade kring granen och fick besök av tomten. Bjällerklang turnerade runt på 11 vård- och omsorgsboenden och dagverksamheter i Södertälje kommun.

Julstämning

Den 17 december bjöds äldre i Södertälje in till en julbuffé på Trombon i Södertälje Stadshus. Med underhållning och god mat samlades drygt 300 gäster för att värma upp inför julen. Julbuffén arrangerades av Kultur 365 och initiativtagaren Moshe Kucukkaya. Arrangemanget var kostnadsfritt för alla gäster och finansierades genom donationer från privatpersoner och företag. I samband med arrangemanget donerades 100 julluncher till äldreboenden i Södertälje och härbärgen i Stockholm. Julstämning var ett initiativ som verkligen visade på Södertäljebornas förmåga att tillsammans samla sina krafter för att sprida värme och glädje i juletid.

PlaymÄkers

PlaymÄkers är ett projekt där ungdomar besöker vård- och omsorgsboenden, dagverksamheter och mötesplatser i Södertälje kommun. Syftet är att skapa generationsmöten och att väcka minnen och aktivera sinnen med ny teknik och kultur som verktyg.

PlaymÄkers dagliga verksamhet består av en förmiddag med mingel och samtal och en eftermiddag med ett interaktivt program där förmiddagens möten och samtal är i fokus.

Under året har teman för dessa program varit Sportspegeln, Sällskapsresan till Mallorca, Allsång på skansen, Konst, Scania, 1950-tal, 1960-tal, Film, Höst och Melodikryss. PlaymÄkers har även haft två programteman där förskolebarn bjudits in: "Påksafari", ett påskfirande med lekar och pyssel och "Nu ska vi sjunga", sång och lek från den klassiska sångboken.

Under våren höll PlaymÄkers i lunchmusiken som anordnas varje onsdag på Trombon, Södertälje stadshus. Programmet innehöll ett melodikryss där ca 90 personer deltog. Under hösten besökte PlaymÄkers några mötesplatser för äldre i Södertälje. I oktober gjorde PlaymÄkers även en hembesök hos äldre inom hemstjänsten.

PlaymÄkers startade 2007 och har sedan utvecklats till den stora och mångskiftande verksamhet som finns idag. Under 2017 har finansieringen skett med stöd av Statliga stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen. Förutom att öka livskvalitén för äldre i omsorgen så vill projektet locka fler ungdomar att söka sig till äldreomsorgen. Därför har vi ett nära samarbete med Telge Tillväxt AB som hjälper ungdomar att komma ut i arbetslivet.

För att inspirera fler ungdomar att söka sig till äldreomsorgen bjöd PlaymÄkers in elever från Gryningsskolan under en heldag. Eleverna fick se hur en vanlig arbetsdag kan se ut och hur man på ett enkelt och roligt sätt kan arbeta med teknik och kultur för äldre. PlaymÄkers presenterade i en föreläsning sitt arbetssätt på vårdutbildningen på Morabergs studiecetrum.

VR-glasögon

I samarbete med Film Stockholm, Stockholms läns landsting, har PlaymÄkers testat VR-glasögon på ett antal utvalda äldre som har vård och omsorg i Södertälje. Detta för att undersöka om VR-glasögon kan ge ett mervärde i PlaymÄkers arbete och lägga grunden för en större studie om hur VR kan användas för ökat välbefinnande inom äldreomsorgen. Under 2017 har egna filmer producerats med material från Torekällberget, Stendörrens naturreservat och Skansen. PlaymÄkers har även medverkat på tester som gjorts på äldreboenden i Botkyrka under hösten 2017.²

Övrig verksamhet i Kultur 365

Musikunderhållning med Ellen Molnia

Musikern Ellen Molnia var på turné på 8 äldreboenden under en vecka i februari. Hon spelade folkmusik på fiol och mandolin, sjöng folkvisor från när och fjärran, irländska visor och gamla sånger från svunna tider.

Gårdsmusikanter

Succén med Gårdsmusikanter fortsatte under sommaren 2017. Kultur 365 hade tre team med sammanlagt åtta feriepraktikater. Dessa ungdomar åkte runt till alla enheter inom äldreomsorgen och spelade musik under dagtid i tre veckor per team. Gårdsmusikanterna fick en utbildning om hur det fungerar ute på olika enheter inom äldreomsorgen och om demenssjukdomar, men även om vilken musik som äldre kan tänkas önska för att anpassa underhålningen efter publiken. Sommaren fylldes av musikstunder med generationsnära möten, med nöje för både unga och äldre.

Kultursmart

Projektet "Kultursmart" vill utmana såväl passiva som aktiva kulturkonsumenter att pröva på nya grenar och testa sina förmågor. Som belöning får man ett bättre och längre liv, eftersom forskning har visat att ett aktivt kulturliv ökar på livsglädjen och livslängden. Modern teknik har utvecklats och blivit billigare att framställa. Under 2017 har kontakt påbörjats med ett med att hitta en bra databas för kulturella evenemang.

² Information om samarbetet mellan Film Stockholm och Kultur 365:
<http://filmstockholm.se/virtual-reality-ger-nya-mojligheter-i-aldrevarden>

Magasin K365

Mellan oktober 2016 och april 2017 arbetade Kultur 365 med ett nyhetsmagasin om verksamheten. Detta magasin publicerades en gång i månaden på Kultur 365:s Youtube-kanal. Varje avsnitt innehöll information om kommande arrangemang, tips på appar och hemsidor som passar inom äldreomsorgen och en inbjuden gäst.

Platsminnen

Under hösten 2017 har Kultur 365 inlett en test av appen Platsminnen. Ett digitalt bildbibliotek där man på ett enkelt sätt kan söka efter bilder och skapa egna livsberättelser. Denna app testas på Ljungbacken och Glasberga vård- och omsorgsboende, där både personal och PlaymÅkers utforskar appens möjligheter tillsammans med den äldre.

Triggarlådor

Ibland behövs det någonting litet eller stort som triggar oss. Syftet med triggarlådorna är just att skapa tankar, samtal och aktivitet kring innehållet i dem. Det kan vara en bild, ett föremål eller en text inom ett valt tema. Samtliga triggarlådor har under året fortsatt cirkulera runt på vård- och omsorgsboenden och dagverksamheter. Triggarlådor 2017: Folkpark, fiskare, fåret, Stina i Lina, Donna i Ronna, Waldorf, Scania, Las Vegas, dockskåpet, Olympiad, Södertälje och Tom Tits Experiment. Under 2017 skapades två nya lådor: Finsk och Arabisk. Insamling av idéer och material har skett tillsammans med personal inom äldreomsorgen och Finskt Förvaltningsområde.

Kultur 365 samarbetar

Nationella nätverk

Kultur 365 har på både nordisk och riksnivå fått en plats för sina innovativa, nytänkande och modiga projekt med och för äldre. Därför har detta år innehållit många inbjudningar från andra kommuner, organisationer för att locka till liknande verksamhet. Att nätverka är viktigt både för att sprida den kunskap vi har i projektet men också att inspireras av andra aktörer.

Lars Ahlin är sedan 2001 med i det "Nationella nätverket för Kultur och Hälsa". Nätverket för kultur i vården i Sverige är ett forum för ömsesidigt utbyte av kunskap och erfarenheter för yrkesverksamma inom området. Gruppen träffas årligen på olika platser i Sverige.

Nätverkets mål är att öka kunskapen om vad kultur i vården kan innebära för enskilda människor och för samhället i stort. Nätverket vill stimulera till tvärspektoriella samarbeten mellan företrädare inom hälso- och sjukvårdsektorn, kultursektorn samt kommunernas vård och omsorg. 2017 hölls mötet den 28-29 november i Uppsala.

Det har under året hållits två halvdagsmöten i nätverket "Kultur och äldre i Stockholms län", som var ett initiativ från Södertälje. Detta nätverk ingår i Föreningen Storstockholms kultur- och fritidschefer (FSKF) och är en regional samverkansgrupp för kommunala förvaltningschefer inom kultur, idrott och fritid i Stockholms län samt Region Gotland. Dessa möten hölls den 17 mars i Haninge och 10 november i Botkyrka. Nätverket består idag av 24 medlemmar spridda över hela Stockholms län.

Kultur 365 representerar och inspirerar

Kultur 365 i Hagfors

Den 13 och 14 mars besökte Kultur 365 Hagfors för att föreläsa om verksamheten och PlaymÄkers arbetssätt. PlaymÄkers arrangerade även en workshop om hur surfplattor kan användas i mötet med äldre. Besöket var en del i projektet "Kultur för äldre" i Hagfors kommun. Detta besök ledde till att en satsning gjordes under sommaren 2017 där ungdomar fick möjlighet att arbeta inom äldreomsorgen i Hagfors som "Game Changers", med inspiration från PlaymÄkers arbetssätt med generationsmöten och teknik.

PlaymÄkers i Emmaboda

Den 3 april besökte PlaymÄkers Emmaboda för att berätta om sitt arbetssätt. Föreläsningen var en inspirationsdag för kulturombud som arbetar i socialförvaltningens alla verksamheter i Emmaboda.

Workshop Digitalisering och välfärdsteknik

Den 24 maj medverkade Kultur 365 i en workshop om digitalisering och välfärdsteknik i Trombon, Södertälje stadshus. Syftet var att lyfta vad digitalisering och välfärdsteknik innebär och hur den kan bidra till att skapa ökad trygghet, delaktighet och service. Dagen innehöll även en föreläsning av Maria Gill från SKL, som har lång erfarenhet av att arbeta med välfärdsteknik inom kommunal verksamhet.

Kultur 365 i Uppsala

Den 30 augusti besökte Kultur 365 Uppsala för att föreläsa om verksamheten och PlaymÄkers arbetssätt. Dagen anordnades av Region Uppsala och föreläsningen riktade sig till aktivitetsansvariga på äldreboenden, kultursekreterare, studieförbund och kulturpedagoger.

Linköpings kommun på studiebesök i Södertälje

Den 20 september fick vi besök av Linköpings kommun för en heldag om äldreomsorgen i Södertälje och Kultur 365:s verksamhet. Programmet hölls på Mariekällgårdens vård- och omsorgsboende och avslutades med ett PlaymÄkersprogram med tema "En resa med Evert Taube".

Äldredagen "Bevara dig väl! Med guldkant på vardagen"

Den 5 oktober anordnades Äldredagen i Södertälje Stadshus. En heldag med spännande föreläsningar och workshops om film, fotografi och litteratur. På Trombons scen bjöds det på musikunderhållning av bl.a. Zwing time band och Kuplettkompaniet. Kultur 365 höll en workshop där deltagare fick testa VR-glasögon och hade även ett informationsbord om vår verksamhet. PlaymÄkern Sandra Karlung var konferencier för dagen. Dagen arrangerades av kommunala pensionärsrådet

PlaymÄkers i Tierp

Den 17 och 19 oktober besökte PlaymÄkers Tierp för att hålla workshops om hur man kan arbeta med surfplattor i mötet med äldre. Inbjudan kom från Tierps kommun, från verksamheten Kultur i vården. Sammanlagt 40 deltagare utspridda i tre grupper fick ta del av tips och själva prova på olika appar och hemsidor. Ambitionen från Tierps kommun var att genom dessa workshops komma igång med utbildning inom kultur och modern teknik för personalen inom vård och omsorg .

För mer information om Kultur 365:

- **Hemsida**

Läs om vår verksamhet på Södertälje kommuns hemsida:

<https://www.sodertalje.se/k365>

- **Digitalt nyhetsbrev**

Genom att besöka vår hemsida kan intresserade anmäla sig till att få Kultur 365 nyhetsbrev. Detta mejlas ut den 15:e varje månad.

- **Sociala medier**

Hitta oss genom att söka efter Kultur 365

